

De
CONGREGATIONIBVS
CLERICORVM
IN COMMVNI
VIVENTIVM.

VT THEATINORVM,
SOCIETATIS IESV,
BARNABITARVM,
SOMASCHÆ, ORATORII, DO-
ctrinae Christianæ, & aliorum:

LIBER SINGVLARIS.

AUBERTVS MIRÆVS BRVXEL-
LENSIS, DECANVS ANTVERPI-
ensis publicabat:

COLONIÆ AGRIPPINÆ,
Sumptibus BERNARDI GVALTHERI.

Anno M. DC. XXXII.

Sunt omnes Prouinciæ in vniuersa Societate 36. Viceprouinciæ 2. Domus Professæ 26. Collegia 444. licet non sint adhuc restituta, asterisco notata. Domus Probationis separatæ 44. Residentiæ 228. & Seminaria 56. Socij deniq; omnes 15574.

C A P V T VIII.

*SOCIETAS HOSPITALARIA, PRO SVB-
uentione pauperum orphanorum & mulierum
conuectitarum, vt vocant, ab Hieronimo Æ-
miliano instituta, per Paulum III. ann. 1540.
approbatum.*

PAVLVS Papa III. ad perpetuam rei memoriã. Ex iniuncto nobis desuper, meritis licet imparibus, Apostolicæ seruitutis, officio, votis, per quæ hospitaliũ & aliorum piorum locorũ utilitas, & salubris directio procuratur, libenter annuimus; ad illos quoque dexteram nostram liberalitatis extendimus; quos ad id propria virtutum merita multipliciter recommendant.

Sanè pro parte dilectorum filiorum vniuersorum pauperum **ORPHANORVM S. MARIE MAGDALENÆ**, in suburbio S. Leonardi Bergomensis, & Mediolanensis, Comensis, Ianuensis, Papiensis, Brixienfis, & Veronensis, ciuitatum ac dicecesum, *Hospitalium Recollectorum* nuncupatorũ, ac tam ecclesiasticarũ, quam secularium personarum in eis

quentium nobis nuper exhibita petitio continebat, quod cum aliàs quondam **HIERONYMVS MIANI**, ciuis Venetiarum, plures pauperes orphanos, propter bellorum in Italia vrgentium tristes euentus, & famem vrgentem, passim derelictos vagari videret, idem Hieronymus deuotionis feruore, & pietate motus, prædictum hospitale Sanctæ Mariæ Magdalenz incohauit, & deinde hospitale prædictum, tam propter ciuium in ciuitate Bergomensi degentium feruentem caritatem, quàm prouidam directionem, & salubre regimen prædicti Hieronymi, in tantum auctore Domino creuit, vt idem Hieronymus, ad alia hospitalia, in alijs Italiz partibus instituenda animum applicarit.

Ita quod tam in Mediolanensi, quàm Comensi & alijs ciuitatibus, ac diœcesibus prædictis similia, & in quibusdam ex eis *mulierum conuertitarum* hospitalia, dicto Hieronymo, & nonnullis alijs mediantibus, erecta fuerunt. Vnde hospitalia ipsa de bono in melius perducuntur, in dies eorum numerus augetur, & augeri speratur, & sicut eadẽ expositio subiungebat, si in eisdem hospitalibus, quæ per dictos Clericos, & Laicos insimul gubernari cõsueuerunt, vnus Superior, vel caput, qui inibi pro tempore seruientes cõgregari facere, & de loco
ad lo-

ad locum mutare valeret, existeret, hospitaliaq; ipsa aliquibus prerogatiuis decorarentur, profecto salubri ipsius hospitalis, & illi deseruientium predictorum directioni, & quieti, plurimum consuleretur, ac in illis degentes pauperes huiusmodi & melius gubernarentur & pertractarentur, dictæque personæ in eo confouerentur, & ad solita seruitia inuitarentur.

Quare pro ipsorum pauperum, & deseruientium personarum parte nobis fuit humiliter supplicatum, vt in præmissis opportunè providere, de benignitate Apostolica, dignaremur.

Nos igitur qui caritatis opera vbique exerceri, sinceris desideramus affectibus, quemlibet ex pauperibus personis prædictis, à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsq; ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodat⁹ existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absoluentes, & absolutum fore césentes, huiusmodi supplicationibus inclinati auctoritate Apostolica, tenore præsentium, eisdem Hospitalibus, quod pauperes, & personæ in eis pro tempore degentes, & deseruientes, vnâ ex personis inibi deseruientibus huiusmodi, ecclesiasticam

vel secularem, inter eos Superiorem, vel caput, quæ ipsos congregari facere, ac de loco ad locum mutare, & quæcunque statuta, & ordinationes, licita & honesta, ac sacris canonibus non contraria condere, ipsaque statuta, quoties ei videbitur mutare, ac de nouo statuere possit, eligere.

Nec non Sacerdotes eisdem pauperibus pro tempore deseruientes, Horas Canonicas, diurnas pariter & nocturnas, Missas, & alia diuina Officia, secundum ritum & morem & usum S. Romanæ Ecclesiæ, etiam nouissimè editum, dicere & recitare,

Ipsosque pauperes, ac omnes, & singulos, in dictis hospitalibus deseruientes dumtaxat, eorum confessionibus diligenter auditis, ab eorum omnibus & singulis peccatis, casibus, criminibus, excessibus, & delictis, à quibus locorum Ordinarij absoluerunt, absoluerunt, ac pro commissis pœnitentiam salutarem iniungere, liberè, & licitè valeant, perpetuò concedimus, & indulgemus.

Quocirca, venerabilibus fratribus nostris *Casertano, Felitensi & Visonenfi* Episcopis per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut vnus eorum per se, vel per alium, seu alios, auctoritate nostra, faciant præsentem litteras, & in eis contenta quæ-

quæcunque, plenum effectum sortiri, ac inuiolabiliter obseruari; illisque pauperes, sacerdotes prædictos, ac omnes, & singulos alios, quos quomodolibet concernunt, pacifice frui, ac gaudere, iuxta præsentium continentiam, & tenorem; nõ permittentes quemquam contra illorum tenorem, modo aliquo molestari, impediri, aut inquietari: contradictores per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compescendo.

Non obstantibus Apostolicis, ac in provincialibus, & synodalibus Concilijs editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus, & ordinationibus, ac statutis, & consuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, ac litteris Apostolicis, etiam in forma Breuis, per quoscunque Romanos Pontifices prædecessores nostros, & nos, ac sedem prædictam, etiam per viam generalis legis, & statuti perpetui, & initi ac stipulati contractus, ac motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, etiam cum quibusuis irritatiuis, annullatiuis, cessatiuis, reuocatiuis, præseruatiuis, exceptiuis, restitutiuis, declaratiuis, ac derogatoriarum derogatorijs, alijsque fortioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis irritantibus, & alijs decretis, etiam quibusuis locorum Ordina-

E 5

rijs,

rijs, sub quibusuis verborum formis, extensionibus concessis, cōfirmatis, & inno-
uatis, quibus (illorum omnium tenores
præsentibus pro sufficienter expressis ha-
bentes) illis aliàs in suo robore remansu-
ris, hac vice dumtaxat, harum serie specia-
liter & expressè derogamus, contrarijs
quibuscunque. Aut si aliquibus commu-
niter vel diuifim ab eadem sit sede indul-
tum, quod interdici, suspendi, vel excom-
municari non possint, per litteras Aposto-
licas, non facientes plenam & expressam,
ac de verbo ad verbum de indulto huius-
modi mentionem, & qualibet alia dictæ
sedis indulgentia, generali vel speciali, cu-
iuscunque tenoris existat, per quam præ-
sentibus non expressam, vel totaliter non
insertam, effectus huiusmodi gratiæ impe-
diri valeat quomodolibet, vel differri, &
de qua cuiusque toto tenore habenda sit in
nostris litteris mentio specialis.

Nos enim ex nunc irritum decernimus
& inane, quidquid secùs super his à quo-
quam, quauis auctoritate, scienter vel ig-
noranter contigerit attentari. Nulli er-
go, &c.

Datum Romæ apud S. Marcum, anno
1540. Incarnationis Dominicæ 1540. Nonis Iu-
nij, Pontificatus nostri anno sexto.

NO.

NOTATIO.

Vita Hieronymi AEmiliani exstat seorsim
edita Italicè: eiusque elogium Lector repe-
riet apud Philippum Ferrarium in Catalogo San-
ctorum Italia.

Somaschenses porro iuuentutem varijs in locis
docent, vt Casali in Ducatu Montisferrati, &
alibi. Habent item domicilia Auenione, Tolosa,
& Parisijs & alibi in Gallia.

CAPVT IX.

PIVS V. PAPA SOMASCHENSIBUS
dat ecclesiam S. Maioli Papiensis, & tri-
bus vasis monasticis ipsos adstringit.

PIVS Papa V. ad perpetuam rei memora-
riam. Iniunctum nobis desuper Apo-
stolicæ seruitutis officium dignè peragere
credimus, si ad ea, per quæ Congregatio-
nes præsertim *Orphanorum* causâ institutz,
faciliùs stabiliri, & firmiùs conseruari va-
leant, considerationis aciem extendamus.

Sanè exponi nobis nuper fecerunt dile-
cti filij, Sacerdotes Clerici & Laici Con-
gregationis loci de SOMASCHA, Medio-
lanensis diocesis, dudum canonicè in-
stitutz, quod aliàs felicitis recordatio-
nis Paulus Papa tertius, prædeces-
sor noster, Congregationi prædictæ,
cuique

cuiq; **HIERONYMVS ÆMILIANVS**, olim patricius Venetus, vir eximia pietate insignis, Spiritu Sancto, vt piè creditur, afflatus, omnibus sæculi curis posthabitis, initium antea dederat, quamq; multi illius exemplo adducti, amplexi fuerant, & in *Ianuenfi, Mediolanensi, Ferrariensi*, alijq; Italiae ciuitatibus & vrbibus acciti, illam dilatauerant, caput sibi eligendi, constitutiones condendi facultatem concessit, eamq; ab Ordinariorum Superioritate, iurisdictione, & potestate exemit, ac tam ille quã deinde piæ memoriæ *Pius* Papa IV. etiam prædecessor noster dictam Congregationem nonnullis alijs priuilegijs & gratijs prosecuti fuerint.

Nec non successiuè dilectus filius noster **CAROLVS**, tituli S. Praxedis presbyter Cardinalis **BORROMÆVS** nuncupatus, sufficienti ad id facultate, vt assererat, suffultus, dictæ Congregationi ecclesiam S. **MAIOLI PAPENSIS**, olim per monachos *Cluniacensis* ordinis obtineri solitam, certis annuis redditibus illi assignatis, donauit. Nosq; postmodum donationem prædictam Apostolica auctoritate approbauimus, prout in singulis prædecessorum, & **Caroli** Cardinalis prædictorum patentibus, ac nostris literis desuper confectis plenius continetur.

Qua-

Quarum litterarum vigore, prædicti sacerdotes Clerici & Laici ecclesiam prædictam in domum patrimoniam, & tamquam aliarum ecclesiarum dictæ Congregationis *caput*, pro futuris, *Præposito* qui inibi resideat, ac vnà cum alijs deputandis professis, non solum illius, sed etiam aliarum ecclesiarum eiusdem Congregationis curam, regimen, & administrationem habeat, nec non professis, qui dicto *Præposito* reuerentiam, obedientiam præstent, sibi delegerunt.

Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, licet ijdem Sacerdotes, Clerici & Laici religiosè admodum viuât, ac præcipue inter alia pietatis opera, *Orphanorum* in disciplina Christiana, bonisque artibus & litteris, secundum cuiusque ingenij caput, erudiendorum, ac nonnullis in locis Seminariorum Clericorum curam Summo cum studio gerant, ac propterea dubium non sit, quin hæc Congregatio perpetuo duratura sit.

Nihilominus, quia plerique illorum, ob professionem non emissam, existimantes se non verè religiosos, ab illa recedunt, & ad aliquam religionem conuolant, alij pauperes, non habentes titulum beneficij, & patrimonium, repugnante Concilio Tridentino, ad ordines promoueri nequeunt,

queſites, aut alijs rationibus adducti, aliud viuendi genus eligunt, multi ipſius Congregationis Sacerdotes, Clerici & Laici, ad firmiùs ſtabiliendam huiusmodi Congregationem, & ad obuiandum hiſce & alijs inconuenientibus, tria vota, videlicet *Paupertatis*, caſtitatis, & obedientiæ emittere ſummoperè deſiderant, ſi ad id noſtra, ſedisque Apoſtolicæ ſuffragetur auctoritas. Quare ijdem Sacerdotes, Clerici, & Laici nobis humiliter ſupplicari fecerunt, quatenus illi vota prædicta, in manibus alicuius Prælati eccleſiaſtici, emittendi licentiam concedere, & aliàs perpetuæ illius Congregationis conſeruati, & Orphanorum prædictorum vtilitati conſulere, oportuneque prouidere, de benignitate Apoſtolica, dignaremur.

Nos igitur, qui pijs honeſtiſque petentium votis gradum ſolemus præſtare aſſenſum, dictorum ſacerdotum, clericorū, & laicorum, piam vitam, optimumque viuendi modum, & inſtituti propoſitum plurimum in Domino collaudantes, ipſosque & eorum ſingulos, à quibusuis excommuni-
 cationis, ſuſpenſionis, & interdicti, alijsque eccleſiaſticiſ ſententijs, cęſuris & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occasione vel cauſa latis, ſiquibus quomodolibet in-
nodati exiſtunt, ad effectum præſentium
dum-

dumtaxat consequendum absoluentes, & absolutos fore censentes, necnon prædictarum litterarum, & inde secutorū quorūcunque tenore præsentibus pro expressis habentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, prædictis Sacerdotibus, Clericis & Laicis, vota prædicta emittere uolentibus, illa in manibus alicuius Prælati ecclesiastici, per Congregationem huiusmodi ad id eligendi, donec sex ex ipsis fuerint professi, & sibi *Præpositum* ipsius Congregationis *Generalem*, secundum illorum constitutiones factas seu faciendas, eligendum & confirmandum elegerint; & deinde dictis sex professis, & electo Præposito, omnibus & singulis alijs Christifidelibus, etiā in Orphanotrophijs educatis & eruditis, dictam religionem ingredi uolentibus, in ipsius Præpositi, seu illius Vicarij manibus mittendi & profitendi, ac sub regula *S. Augustini*, in habitu tamen clericali & honesto, ac locis in quibus uixerint conformi, incedendi, uiuendi, necnon Prælato, & Præposito, Vicarioque prædictis vota huiusmodi in manibus illorum recipiendi, liberam facultatem concedimus. ac quod infra triennium proxime futurum hi, qui per decennium in dicta Congregatione laudabiliter uixerint, vota prædicta emittere uolentes, non expecta-

expectato anno probationis, triennio vero elapso huiusmodi, alij ipsa vota emitte-
re volentes, non nisi elapso anno probatio-
nis, & completo anno decimo sexto suæ æ-
tatis, in ecclesia prædicta, aut alibi, vbi cō-
modiùs Præposito seu Vicario visum fue-
rit, vota prædicta, (ita vt non sit locus ta-
citæ professioni) emitte, & profiteri.
Quodque præfati & pro tempore existen-
tes Præpositus, Sacerdotes, Clerici & Laici
sub dicta regula, secundum constitutiones
per eos factas seu faciendas, viuere.

Omniaque & singula, quæcunque quo-
cumque & qualiacunque, bona mobilia,
seu immobilia dictæ Congregationis, seu
illius locis vel ecclesijs, ab Vniuersitatibus,
Communitatibus, & alijs etiam priuatis
personis, cuiusuis status, gradus, ordinis,
qualitatis, & præminentia existant, testa-
mento vel codicillis, aut alia vltima volun-
tate, seu donatione, etiam inter viuos, aut
aliàs quomodolibet, necnon oblationes,
sibi relicta & relinquenda recipere, exige-
re, & in communi tantum possidere, libe-
rè & licitè possint & valeant.

Quodque de cætero Congregatio præ-
dicta **CLERICORVM REGVLARIVM S.
MAIOLI**, siue de **SOMASCHA** appelletur,
similiter perpetuò statuimus & ordina-
mus.

Ac

Ac insuper quomodocunq; relicta Cōgregationi prædictæ, & non aliter, expresso & declarato loco, ex nunc prout & tūc, & è contra Ecclesiæ S. Maioli, ita quod liceat pro tempore existenti Præposito, per se vel alium seu alios, dictorum relictorum fructus & emolumenta, in sibi bene visos & necessarios vsus, & vtilitatem eccl. siæ S. Maioli, & Congregationis prædictæ, libere & licitè conuerrere, Diœcesani loci, vel cuiusuis alterius licentia desuper minimè requisita, auctoritate & tenore præmissis, etiam perpetuò applicamus & appropriamus.

Decernentes præsentis litteras, de subreptionis vel obreptionis, aut nullitatis, alioue vitio seu intentionis nostræ defectu notari, argui, & impugnari, ac reuocari, limitari, moderari, suspendi, aut illis derogari, & sub quibusuis similibus gratiarum reuocatione, derogatione, limitatione, moderatione, suspensione, aut alijs contrarijs dispositionibus, comprehendi non posse; & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum & validissimum statum, restituta ac de nouo concessa, & perpetuò valida & efficacia esse, ac fore, suoque plenarios & integros effectus sortiri.

Ac ita per quoscumque Iudices & Commissarios,

F

missarios,

missarios, quavis auctoritate fungentes, sublata eis ac eorum cuilibet quavis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari ac diffiniri debere, ac ex nunc irritum & inane, quicquid secus super his à quoque, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Quocirca Venerabilibus fratribus Amerinensi & Papiensi ac Cremonensi Episcopis, per præsentem mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut vnus eorum, per se vel per alium, seu alios, Congregationi & futuro Præposito huiusmodi, ac illius singulis personis, in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra, Congregationem, illiusque Præpositum, & singulas personas, concessione, indulto, statuto, ordinatione, applicatione, appropriatione, & decreto huiusmodi, pacificè frui & gaudere.

Non permittentes eos, de super per quoscunque contra præsentium tenorem quomodolibet molestari. Contradictores quoslibet & rebelles, ac præmissis non parentes, per censuras & pœnas ecclesiasticas, aliaque iuris remedia, appellatione postposita, compescendo, necnon legitimis super his habendis, seruatis processibus, illos censuras & pœnas ipsas incurrisse declarando,

clārando, necnon eas etiam iteratis vicibus
aggrauando, inuocato etiam ad hoc, si
opus fuerit, auxilio brachij secularis.

Non obstantibus præmissis, ac recol-
mem. *Bonifacij Papæ Octauj*, prædecessoris
nostri, de vna, & Concilij generalis de
duabus dictis, dummodo quis vigore
præsentium ultra tres dictas ad iudicium
non euocetur, & alijs quibusuis consti-
tutionibus & ordinationibus Apostoli-
cis, necnon ipsius Congregationis, ac
quorumuis monasteriorum & Ordinum,
etiam iuramento, & confirmatione Apo-
stolica, vel quauis firmitate aliã roboratis,
statutis & consuetudinibus, priuilegijs
quoque, indultis, & litteris Apostolicis, il-
lis, eorumq; Superioribus & personis, sub
quibuscunque tenoribus & formis, ac cum
quibusuis etiam derogatorijs derogato-
rijs, alijsque efficacioribus efficacissi-
mis reiteratis, & insolitis clausulis, irri-
tantibus & alijs decretis, in genere vel in
specie, & alijs quomodolibet iteratis vi-
cibus, concessis, confirmatis, & innoua-
tis.

Quibus omnibus & singulis, etiam si
alias pro illorum sufficienti derogatione,
de illis, illorumque totis tenoribus specia-
lis, specifica, expressa & indiuidua, non au-
tem per clausulas generales idem impor-
tantes,

tantes, mentio seu quæuis alia expressio habenda, vel aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, illorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis & insertis habentes, illis aliàs in suo robore permanens, hac vice dumtaxat specialiter & expressè derogamus, contrarijs quibuscunque, aut si aliquibus, communiter, vel diuisim ab eadè sit sede indultū, quod interdici, suspendi, vel excommunicari nō possint per litteras Apostolicas, non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionē.

1568. Datum Romæ apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris die sexto Decembris, millesimo quingentesimo sexagesimo octauo, Pontificatus nostri anno tertio.

C A P V T X.

CONGREGATIO PRESBYTERO-
rum & Clericorum Oratorij, à S. Philippo
Nerio fundata, per Gregorium XIII. appro-
batum & au. 1575. approbatur & stabilitur.

GREGORIUS Episcopus, seruus seruo-
rum Dei, ad perpetuam rei memo-
riam. Copiosus in misericordia Dominus,
& in cunctis gloriosus operibus, à quo
omnia dona defluunt, ad hoc nobis, licet
immeritis, suæ sponsæ vniuersalis Eccle-
siæ